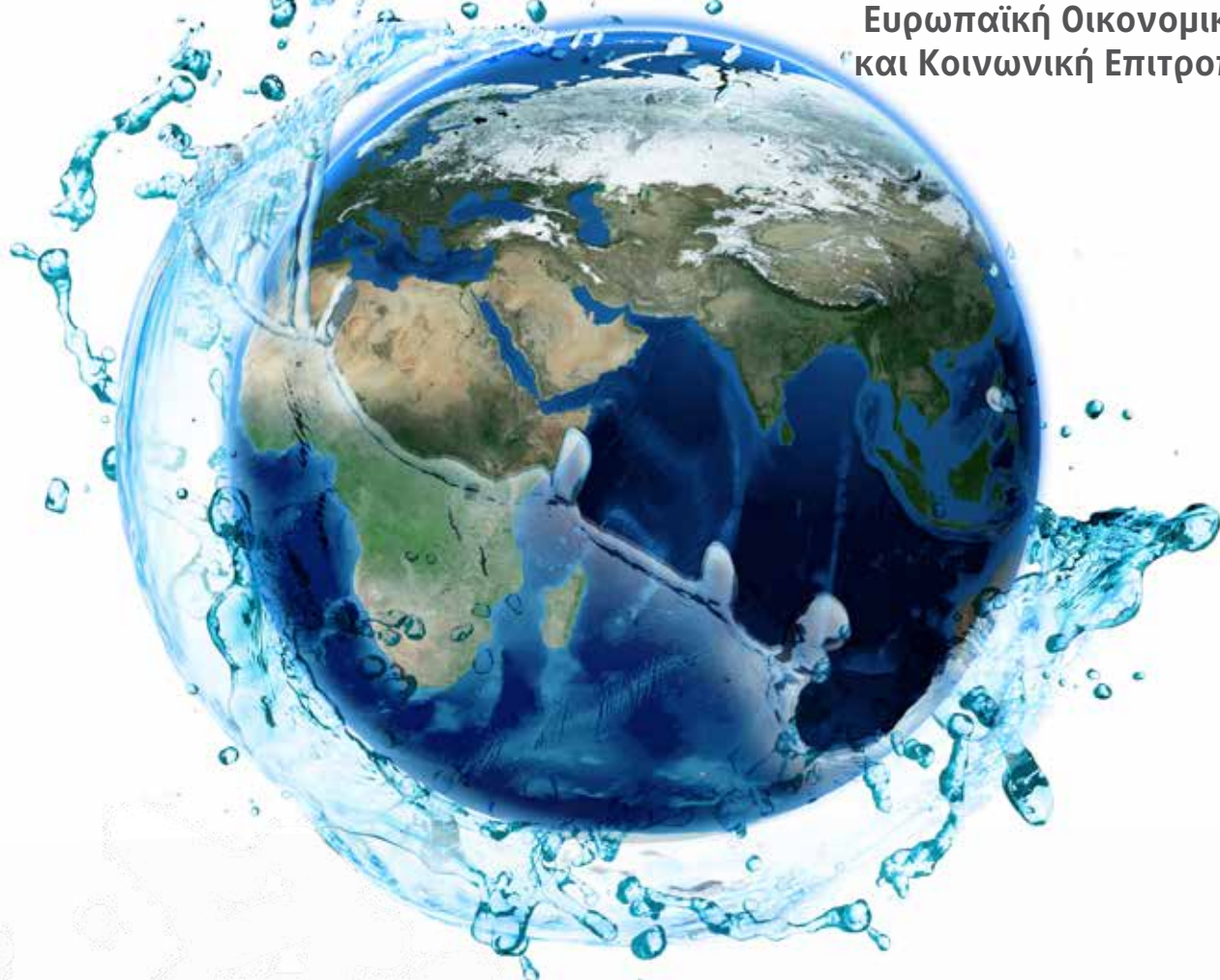

2η έκδοση

Ευρωπαϊκή Οικονομική
και Κοινωνική Επιτροπή

ΑΝΑΝΕΩΜΕΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΜΕ ΘΕΜΑ ΜΙΑ
Γαλαζία Συμφωνία
της ΕΕ

#EUBlueDeal

Η ευρωπαϊκή οργανωμένη κοινωνία των πολιτών επαναλαμβάνει το αίτημά της για ανάληψη δράσης με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υδάτων

Η Ευρώπη αισθάνεται τις επιπτώσεις της παγκόσμιας κρίσης στον τομέα των υδάτων. Αναγνωρίζοντας τον ζωτικό ρόλο του νερού στην κοινωνία μας και τα πολλαπλά σχετικά προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, το 2023 η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) δημοσίευσε το αίτημά της για τη σύναψη μιας γαλάζιας συμφωνίας της ΕΕ, προτείνοντας για πρώτη φορά μια ολοκληρωμένη προσέγγιση του ζητήματος των υδάτων ως στρατηγική, αυτοτελή προτεραιότητα στην ΕΕ, η οποία θα αφορά τη διαχείριση των υδάτων σε όλες τις ενωσιακές πολιτικές.

Ως εκπρόσωπος της ευρωπαϊκής οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, η οποία απαρτίζεται από εργοδότες, εργαζομένους και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, η ΕΟΚΕ θεωρεί το νερό βασικό στοιχείο για την ετοιμότητα, την επισιτιστική ασφάλεια, την ενέργεια και την ανταγωνιστικότητα, καθώς και για την ειρήνη και τη σταθερότητα. Το νερό έχει μια ισχυρή κοινωνική και υγειονομική διάσταση, όπως και μια διάσταση ανθρώπινων δικαιωμάτων, που δεν πρέπει να αγνοούνται: εκατομμύρια Ευρωπαίοι παραμένουν αποκλεισμένοι από την οικονομικά προσιτή και καλής ποιότητας ύδρευση και αποχέτευση, και αντιμετωπίζουν κίνδυνο υδρευτικής φτώχειας. Αυτό δεν είναι αποδεκτό σε μια πλούσια σε νερό ήπειρο.

Επιπλέον, κατά μέσο όρο, περίπου το 25 % του πόσιμου νερού χάνεται λόγω διαρροών στην ΕΕ, φθάνοντας έως και το 60 % σε ορισμένα μέρη της Ευρώπης. Δεδομένου ότι ορισμένα κράτη μέλη δίνουν το παράδειγμα, έχοντας ποσοστά διαρροής κάτω του 10 %, υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης. Πρέπει να προστατεύσουμε τις υδατικές υποδομές και τους πόρους μας από ακραία καιρικά φαινόμενα, κυβερνοεπιθέσεις και άλλες απειλές, και να διασφαλίσουμε ότι οι λύσεις που εφαρμόζουμε για τη διττή μετάβαση συμβάλλουν επίσης στην ανθεκτικότητα των υδάτων. Είναι επίσης υψίστης σημασίας να συνδέσουμε τις πολιτικές για τους ωκεανούς και τα γλυκά ύδατα κατά τρόπο ώστε να δημιουργηθούν ισχυρές συνέργειες, να προσφερθούν ευκαιρίες στις κοινότητες και να υποστηριχθούν τα υγιή φυσικά οικοσυστήματα.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, η τριπλή πλανητική κρίση της κλιματικής αλλαγής, της απώλειας βιοποικιλότητας και της ρύπανσης συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με τα ζητήματα που σχετίζονται με τα ύδατα. Η ασφάλεια των υδάτων συνδέεται όλο και περισσότερο με τη διεθνή σταθερότητα, τις μεταναστευτικές ροές και την πρόληψη των συγκρούσεων. Η ΕΕ πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της ως παγκόσμιος ηγέτης στη στήριξη της δράσης και της ανθεκτικότητας στον τομέα των υδάτων με όλα τα διαθέσιμα μέσα. Η ενίσχυση της ασφάλειας των υδάτων θα συμβάλει επίσης στην επίτευξη των 17 στόχων βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Η έκκλησή μας για μια Γαλάζια συμφωνία της ΕΕ έχει τύχει θερμής υποδοχής από τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ και έχει υποστηριχθεί ευρέως από μεγάλο φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, καθώς τη συμμερίζονται οι νέοι, οι βιομηχανίες, οι γεωργοί και οι πάροχοι λύσεων, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών σε πολλούς και ποικίλους τομείς, υποστηρίζοντας όλοι έναν κοινό σκοπό: τη θέσπιση μιας ισχυρής, αυτόνομης πολιτικής για τα ύδατα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προκειμένου να εξασφαλιστεί καθαρό νερό για τους ανθρώπους και τον πλανήτη, καθώς και για τις βασικές δραστηριότητες της κοινωνίας μας τώρα και στο μέλλον.

Αυτή η κοινή δέσμευση έχει αναμφίβολα θέσει το νερό σε υψηλότερη θέση στην ευρωπαϊκή πολιτική ατζέντα. Η ανθεκτικότητα των υδάτων αποτελεί πλέον βασικό στοιχείο του χαρτοφυλακίου της επιτροπής κ. Roswall, και η στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων δημοσιεύτηκε ως απάντηση στη δήλωσή μας και στη δυναμική που αυτή δημιούργησε. Η δημιουργία της κοινότητας γνώσης και καινοτομίας για τα ύδατα (ΚΓΚ για τα ύδατα) από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) αποτέλεσε ένα ακόμη θετικό ορόσημο.

Η ΕΟΚΕ επικροτεί τη στρατηγική για την ανθεκτικότητα των υδάτων (ΕΣΑΥ) και τις συγκεκριμένες δράσεις της ως σαφές βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Υποστηρίζουμε την ισχυρή εστίαση της στρατηγικής στη διασφάλιση καθαρού, οικονομικά προσιτού νερού και αποχέτευσης για όλους, στην ενίσχυση της εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας και στην οικοδόμηση μιας έξυπνης ως προς τη διαχείριση των υδάτων και ανταγωνιστικής οικονομίας, η οποία προσεγγίζει τα σχετικά με τα ύδατα ζητήματα με γνώμονα το σύνολο της κοινωνίας.

Από τη δημοσίευση της έκκλησής μας και την έγκριση της ΕΣΑΥ, η ΕΟΚΕ έχει διατυπώσει περαιτέρω συστάσεις για την ενίσχυση των ευρωπαϊκών πολιτικών για τα ύδατα. Ως βασικό νέο συγκεκριμένο μέτρο, η ΕΟΚΕ προτείνει έναν έλεγχο της διάστασης των υδάτων για όλη τη νέα και αναθεωρημένη νομοθεσία της ΕΕ, ώστε να διασφαλιστεί ότι η διάσταση των υδάτων αντικατοπτρίζεται επαρκώς στην ευρωπαϊκή νομοθεσία από εδώ και στο εξής. Επομένως, είναι πλέον καιρός να ανανεώσουμε την έκκλησή μας και να επικαιροποιήσουμε τη δήλωση για μια Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ ώστε να συμπεριληφθούν αυτές οι νέες συστάσεις, επιβεβαιώνοντας τη δέσμευσή μας να επιδιώξουμε την εφαρμογή της στρατηγικής για την ανθεκτικότητα των υδάτων με σκοπό την αντιμετώπιση της κρίσης στον τομέα των υδάτων, με πρόσθετες συγκεκριμένες δράσεις ενσωματωμένες σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ.

Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει την έκκλησή της προς τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη να συνεκτιμήσουν τις εν λόγω αρχές και τις προτάσεις και να αναγνωρίσουν το νερό ως στρατηγική προτεραιότητα της χρηματοδότησης, ξεκινώντας από το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) της ΕΕ για την περίοδο 2028-2034. Εφαρμόζοντας μια φιλόδοξη ολοκληρωμένη στρατηγική, εξασφαλίζοντας χρηματοδότηση και προωθώντας τις αναγκαίες δεξιότητες και τεχνολογίες για τη στήριξη της ανθεκτικότητας των υδάτων, η Ευρώπη μπορεί να μετατρέψει τις δυσκολίες στον τομέα των υδάτων σε πραγματικές ευκαιρίες και μοχλούς για την κοινωνική ανάπτυξη.

Η ΕΟΚΕ θα συνεχίσει να ασχολείται με το θέμα αυτό σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να αλληλεπιδρά στενά με την κοινότητα των ενδιαφερόμενων μερών, ιδίως μέσω της διοργανικής πλατφόρμας ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ που έχει ήδη προταθεί στο πλαίσιο της έκκλησής μας για μια Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ. Όπως επαναλαμβάνεται στο πρόγραμμα εργασίας μου, είναι επιτακτική ανάγκη να θέσουμε την κοινωνία των πολιτών στο επίκεντρο της Ευρώπης! Θα συμβάλουμε επίσης στις εργασίες σε παγκόσμιο επίπεδο, στις επικείμενες διασκεύσεις των Ηνωμένων Εθνών για τα ύδατα και σε άλλα φόρουμ, στηρίζοντας τον ηγετικό ρόλο της Ευρώπης στον τομέα της δράσης για τα ύδατα.

Βασιζόμαστε στη δέσμευση και την υποστήριξή σας για τη Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ. Οι εργοδότες, οι εργαζόμενοι και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στη δημιουργία και την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης, στρατηγικής πολιτικής για τα ύδατα στην Ευρώπη, η οποία δεν θα αφήνει κανέναν άνθρωπο και κανέναν τομέα στο περιθώριο.

Séamus Boland, Πρόεδρος της ΕΟΚΕ

Νοέμβριος 2025

Κατευθυντηριες αρχες της Γαλαζιας Συμφωνιας της ΕΕ

1η αρχή:

Όλες οι ενωσιακές πολιτικές για τα ύδατα πρέπει να είναι συμβατές με τη νέα ευρωπαϊκή πολιτική για τα ύδατα, όπως συνέβη με την Πράσινη Συμφωνία της ΕΕ. Οι πολιτικές και οι δράσεις βάσει της Γαλάζιας Συμφωνίας πρέπει να βασίζονται σε **επικαιροποιημένα, ακριβή, διαφανή, συγκρίσιμα, εύκολα προσπελάσιμα και αξιόπιστα δεδομένα για τα ύδατα**.

2η αρχή:

Η αποκατάσταση και η προστασία των οικοσυστημάτων, των υγροτόπων και της βιοποικιλότητας θα πρέπει να είναι βασική συνιστώσα της Γαλάζιας Συμφωνίας, ώστε να εξασφαλιστεί συνέπεια με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης.

3η αρχή:

Σύμφωνα με την προσέγγιση «από την πηγή στη θάλασσα», οι πολιτικές της ΕΕ θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη **σχέση μεταξύ θαλασσινού και γλυκού νερού**. Θα πρέπει να ενισχυθεί η **συνέπεια των πολιτικών της ΕΕ για τα ύδατα και των θαλάσσιων πολιτικών**, ώστε να μπορούν να δοθούν απαντήσεις στα ζητούμενα και να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες.

4η αρχή:

Η ΕΕ πρέπει να ακολουθήσει μια προσέγγιση βασισμένη στα ανθρώπινα δικαιώματα όσον αφορά το νερό και την καταπολέμηση της «υδρευτικής φτώχειας», σύμφωνα με την αρχή 20 του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το **δικαίωμα σε ένα υγιές περιβάλλον** θα πρέπει επίσης να αναγνωριστεί ως θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα.

5η αρχή:

Οι υπηρεσίες ύδρευσης, αποχέτευσης και υγιεινής πρέπει να είναι βιώσιμες, δίκαια κατανομημένες, υψηλής ποιότητας και οικονομικά προσιτές για όλους. Σε περίπτωση κρίσης του νερού, οι πολίτες και οι βασικές τους ανάγκες πρέπει να έχουν προτεραιότητα.

6η αρχή:

Η ασφάλεια των υδάτων είναι ζωτικής σημασίας και πρέπει να αποτελεί ισχυρό πυλώνα της **στρατηγικής για την Ένωση Ετοιμότητας** και όλων των δράσεων που σχετίζονται με την ανθεκτικότητα.

7η αρχή:

Όλοι οι χρήστες του νερού θα πρέπει να ενθαρρύνονται να επιλέγουν λύσεις και πρακτικές που ευνοούν τη βιώσιμη χρήση και κατανάλωσή του.

8η αρχή:

Η ΕΕ πρέπει να υποστηρίξει την ανάπτυξη τεχνολογιών που διευκολύνουν την αποδοτική χρήση του νερού, την ανακύκλωση και τον περιορισμό της ρύπανσής του, καθώς και τη σταδιακή υιοθέτησή τους από τη γεωργία, τη βιομηχανία και τα νοικοκυριά.

9η αρχή:

Οι απώλειες νερού λόγω των διαρροών στα δίκτυα υδροδότησης και της σπατάλης νερού από τη γεωργία, τη βιομηχανία, τα νοικοκυριά και όλους τους άλλους χρήστες **πρέπει να μειωθούν σημαντικά**.

10η αρχή:

Η γεωργία αποτελεί συγχρόνως τόσο μια από τις κύριες αιτίες της λειψυδρίας όσο και θύμα της. **Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει, μέσω ενός στρατηγικού σχεδίου, την πρόσβαση σε νερό κατάλληλης ποιότητας και τη βιώσιμη διαχείρισή του στη γεωργία, με μέλημα να καταστεί δυνατή η επαρκής και βιώσιμη παραγωγή τροφίμων στην ΕΕ.**

11η αρχή:

Δεδομένης της σχέσης μεταξύ ενέργειας, νερού και κρίσιμων πρώτων υλών, **το νερό θα πρέπει να θεωρείται θεμελιώδες στοιχείο της βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ.** Η ΕΕ πρέπει να διασφαλίσει ότι **οι λύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση είναι επίσης ανθεκτικές στον τομέα των υδάτων.**

12η αρχή:

Απαιτείται να ακολουθηθεί μια τομεακή βιομηχανική προσέγγιση, καθότι οι ανάγκες σε νερό και οι δυνατότητες αποδοτικής χρήσης του ποικίλλουν μεταξύ των διαφόρων βιομηχανικών κλάδων. **Η αρχή του «μη βλάπτειν» πρέπει να συνδυαστεί με το δικαίωμα κατανάλωσης νερού στο πλαίσιο των οικονομικών δραστηριοτήτων.**

13η αρχή:

Η διαθεσιμότητα εργαζομένων με ειδικά προσόντα και επαγγελματική κατάρτιση πρέπει να διασφαλιστεί και η ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών εταιρειών να διατηρηθεί.

14η αρχή:

Μια ολοκληρωμένη πολιτική της ΕΕ για τα ύδατα πρέπει να συνδυαστεί με ένα εξίσου φιλόδοξο σχέδιο χρηματοδότησης. Οι τιμές και το κόστος του νερού, καθώς και οι επιβαλλόμενοι φόροι, **πρέπει να χαρακτηρίζονται από δικαιοσύνη και διαφάνεια,** οι δε τιμές να βασίζονται στην αρχή της πλήρους ανάκτησης του κόστους.

15η αρχή:

Η ΕΕ θα πρέπει να είναι ο **κορυφαίος παγκόσμιος υπέρμαχος της δράσης για τα ύδατα,** αυξάνοντας τις προσπάθειές της όσον αφορά τη **γαλάζια διπλωματία** και ενσωματώνοντας σταθερά την αρχή του **νερού ως μέσου ειρήνης** και ανάπτυξης. Η δέσμευση αυτή θα πρέπει να καλύπτει όλες τις δράσεις της εμπορικής και εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ.

16η αρχή:

Είναι επιτακτική ανάγκη **να αναπτυχθούν διεθνείς πολιτικές που εφαρμόζουν την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»** και την **προληπτική προσέγγιση,** προκειμένου να **προωθηθεί η αποδοτική χρήση των υδάτων σε όλους τους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας, να μειωθεί η ρύπανση και να αποκατασταθούν τα μολυσμένα και υποβαθμισμένα ύδατα.**

17η αρχή:

Η Γαλάζια Συμφωνία της ΕΕ απαιτεί **κατάλληλη διαχείριση των πόρων γλυκών υδάτων, συμπεριλαμβανομένων των υπογείων.** Η ΕΟΚΕ ζητεί μια **προσέγγιση** της διαχείρισης των **λεκανών απορροής ποταμών** με τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων. Οι ήδη υφιστάμενες διακρατικές πρωτοβουλίες συνεργασίας για τις λεκάνες απορροής ποταμών θα πρέπει να καλλιεργηθούν εις βάθος, να αναπτυχθούν περαιτέρω και να χρηματοδοτηθούν δεόντως.

Ενέργειες που πρέπει να γίνουν επείγοντως βάσει της Γαλαζίας Συμφωνίας της ΕΕ

Υπό το πρίσμα των μελλοντικών ζητημάτων, χρειάζεται να δράσουμε επείγοντως. **Η ΕΟΚΕ καλεί τους συννομοθέτες να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες.** Όσες σημειώνονται με μπορεί να θεωρηθεί ότι έχουν επιτευχθεί. **Η ΕΟΚΕ θα παρακολουθεί προσεκτικά την εφαρμογή των συστάσεών της για να βεβαιώνεται ότι σημειώνεται πρόοδος.**

1	Η ΕΟΚΕ συνιστά τη συστηματική εφαρμογή ενός « ελέγχου της διάστασης των υδάτων » για τη νέα ή αναθεωρημένη νομοθεσία της ΕΕ , προκειμένου να προσδιορίζεται κατά πόσον η διάσταση των υδάτων αντικατοπτρίζεται επαρκώς ή όχι και να διασφαλίζεται ότι η νομοθεσία της ΕΕ συνάδει με τους στόχους της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ανθεκτικότητα των υδάτων.
2	Διαπιστώνεται η ανάγκη κοινής προσέγγισης για την κατανόηση της υδρευτικής φτώχειας σε επίπεδο ΕΕ . Η ΕΕ οφείλει να αναπτύξει κοινές κατευθυντήριες γραμμές για την παρακολούθηση της πρόσβασης σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης , να χαρτογραφήσει την τρέχουσα κατάσταση και να παρακολουθεί τακτικά τις εξελίξεις.
3	Θα πρέπει να δημιουργηθεί μία συμβουλευτική πλατφόρμα ενδιαφερόμενων μερών της ΕΕ για τα ύδατα, η οποία θα συσταθεί από κοινού από την ΕΟΚΕ και άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ , με σκοπό την παρακολούθηση της εφαρμογής της ΕΣΑΥ και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την υποστήριξη της προετοιμασίας του φόρουμ για την ανθεκτικότητα των υδάτων και τη διασφάλιση της συνεχούς παρακολούθησης των εργασιών και των συμπερασμάτων του φόρουμ.
4	Η ΕΕ θα πρέπει να βρει συνέργειες και να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ θαλάσσιων και χερσαίων βιομηχανιών και δραστηριοτήτων, να προωθήσει την καθαρή ωκεάνια και υπεράκτια ενέργεια , να αντιμετωπίσει τις χερσαίες πηγές θαλάσσιας ρύπανσης και να εξασφαλίσει υγιείς ωκεανούς, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό σύμφωνο για τους ωκεανούς.
5	Απαιτείται συστηματική συλλογή διαφανών, συγκρίσιμων, εύκολα προσπελάσιμων και αξιόπιστων δεδομένων σχετικών με την τρέχουσα κατάσταση και τις μακροπρόθεσμες τάσεις σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά: την υδροδότηση, την πρόσβαση σε ύδρευση και αποχέτευση, την κατάσταση των υποδομών ύδρευσης, την απόληψη τόσο επιφανειακών όσο και υπόγειων υδάτων και τη χρήση του νερού σε βιομηχανικές, γεωργικές και οικιακές διεργασίες.
6	Τα εθνικά σχέδια για τα ύδατα θα πρέπει να καταστούν υποχρεωτικά , ώστε να καταστεί δυνατός ο σχεδιασμός στρατηγικής στην οποία θα λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη διασφάλισης της βιώσιμης, ασφαλούς και ανθεκτικής πρόσβασης στο νερό, ενώ παράλληλα θα διασφαλίζεται η οικονομική ανταγωνιστικότητα.
7	Οι υποδομές ύδρευσης και οι υδάτινοι πόροι κάθε κράτους μέλους πρέπει να αξιολογηθούν άμεσα και διεξοδικά για τον εντοπισμό των επειγουσών επενδυτικών αναγκών. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επισπεύσει την προθεσμία του 2030 για την κατάρτιση εθνικών σχεδίων δράσης από τα κράτη μέλη με σκοπό τη μείωση των διαρροών. Κρίνεται σκόπιμη η θέσπιση συνεκτικής νομοθεσίας σε όλα τα κράτη μέλη για τη δημιουργία βιώσιμου μηχανισμού αποθήκευσης νερού κατά τις περιόδους βροχοπτώσεων .
8	Η ανάπτυξη των υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης θα πρέπει να χρηματοδοτηθεί, ιδίως στις κοινωνικά μειονεκτούσες αστικές συνοικίες και αγροτικές κοινότητες . Τούτο θα μπορούσε να υλοποιηθεί, λόγου χάρη, μέσω του κύματος αστικών ανακαινίσεων.
9	Στις τιμές πρέπει να συνεκτιμάται η μακροπρόθεσμη ασφάλεια των υδάτων, να ενσωματώνεται η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και να διασφαλίζονται καθολική πρόσβαση και προσιτές τιμές, ιδίως για τις ευάλωτες ομάδες . Θα πρέπει να καθοριστεί μια κοινή προσέγγιση σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό τη δίκαιη διαμόρφωση των τιμών του νερού . Τα τιμολόγια ύδρευσης θα μπορούσαν να περιέχουν ενδείξεις τιμών για τη διασφάλιση πιο βιώσιμης κατανάλωσης.
10	Πρέπει να ξεκινήσουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ειδικές δράσεις για την προώθηση της κατανόησης της αξίας του νερού, την ανάπτυξη αποδοτικών προτύπων κατανάλωσης νερού και την αλλαγή της μακροπρόθεσμης συμπεριφοράς , προκειμένου να προωθηθεί η δημιουργία μιας κοινωνίας έξυπνης ως προς τη διαχείριση των υδάτων .
11	Για την περαιτέρω ευαισθητοποίηση των καταναλωτών, θα πρέπει να καθιερωθεί ευρέως η ετικέτα κατανάλωσης νερού στις οικιακές συσκευές, επιπροσθέτως της υφιστάμενης ενεργειακής ετικέτας της ΕΕ. Πρέπει να δοθούν κίνητρα στους καταναλωτές για να υπολογίζουν το υδατικό αποτύπωμά τους .
12	Θεωρείται σκόπιμο να θεσπιστούν κίνητρα για τη μετάβαση προς μια κυκλική οικονομία του νερού και την προώθηση της επαναχρησιμοποίησης των υδάτων από τους παντός είδους χρήστες . Η αντικατάσταση της χρήσης πόσιμου νερού από μη συμβατικές υδάτινες πηγές θα πρέπει να καταστεί, όπου είναι δυνατόν, ο κανόνας.
13	Το νερό θα πρέπει να αποτελεί βασικό πυλώνα της συμφωνίας της ΕΕ για καθαρή βιομηχανία. Η βιομηχανική στρατηγική της ΕΕ και τα σχετικά με τη μεταβατική της πορεία έγγραφα πρέπει να επανεξεταστούν χωρίς καθυστέρηση, ώστε να συμπεριληφθούν οι βιομηχανικές δυσκολίες και ευκαιρίες σε σχέση με τα ύδατα , με έμφαση στις βιομηχανίες με υψηλή κατανάλωση νερού και παράλληλη υποστήριξη της υιοθέτησης τεχνολογιών αποδοτικής χρήσης του νερού.
14	Πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε νερό για τις πλέον κρίσιμες βιομηχανίες κατά τη διάρκεια καταστάσεων κρίσης , λαμβανομένης υπόψη της σημασίας τους για την κοινωνία.

15

Η ΕΕ θα πρέπει να επισπεύσει τις προσπάθειές της με σκοπό τη δημιουργία μιας **κοινότητας γνώσης και καινοτομίας για το νερό** υπό το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τεχνολογίας (EIT) και να επιταχύνει την εφαρμογή της προσέγγισης των «πέντε αποστολών».

16

Η **τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ)** και τα **κέντρα δεδομένων** πρέπει να ενσωματωθούν με **οριζόντιο τρόπο** στη διαδικασία **βιομηχανικού σχεδιασμού και σχεδιασμού ανθεκτικότητας των υδάτων της ΕΕ**. Αυτό θα περιλάμβανε, μεταξύ άλλων, την υποστήριξη αποδοτικών ως προς τη χρήση του νερού **τεχνολογιών ψύξης** και την **αποφυγή της δημιουργίας κέντρων σε περιοχές με λειψυδρία**.

17

Η ΕΟΚΕ καλεί την ΕΕ να αναπτύξει μια **ειδική πορεία μετάβασης για τον τομέα των καθαρών τεχνολογιών**, συμπεριλαμβανομένου χάρτη πορείας για την ανθρώπινη διάσταση, ώστε να **διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα του απαιτούμενου εργατικού δυναμικού και των δεξιοτήτων** που μπορούν να στηρίξουν την ανθεκτικότητα στον τομέα των υδάτων.

18

Όλα τα καθεστώτα της κοινής γεωργικής πολιτικής θα πρέπει να **ενθαρρύνουν τη βιώσιμη και αποδοτική διαχείριση των υδάτων** και να περιλαμβάνουν δείκτες για την εποπτεία της προόδου που σημειώνεται όσον αφορά τη διαχείριση των υδάτων σε κάθε κράτος μέλος. Πρέπει να παρασχεθεί ειδική υποστήριξη με σκοπό τη βιώσιμη μετάβαση στον αγροδιατροφικό τομέα, καθώς και την προσαρμογή του στην κλιματική αλλαγή, ιδίως μέσω βιώσιμων πρακτικών όπως η αναγεννητική γεωργία.

19

Οι γεωργικές και βιομηχανικές πολιτικές της ΕΕ πρέπει να **περιλαμβάνουν μέτρα που προάγουν τη μείωση της κατανάλωσης, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση του νερού**, καθώς και τον **περιορισμό της ρύπανσής του**, μέσω της υιοθέτησης ορθών πρακτικών, εκπαίδευσης και νέων τεχνολογικών λύσεων, για μια κοινωνία έξυπνη ως προς διαχείριση των υδάτων.

20

Η **βιώσιμη χρήση του νερού** και η **αιρεσιμότητα όσον αφορά το νερό** θα πρέπει να **καταστούν κριτήρια σε όλα τα ταμεία της ΕΕ**, ώστε να αποφεύγεται η στήριξη έργων που αντιβαίνουν στους στόχους της οδηγίας-πλαίσίου για τα ύδατα, της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ανθεκτικότητα των υδάτων και της Γαλάζιας Συμφωνίας της ΕΕ.

21

Εκτός από τα εθνικά κονδύλια, πρέπει να συσταθεί ένα **Ταμείο Γαλάζιας Μετάβασης** σε επίπεδο ΕΕ ως **ενιαίο σημείο πρόσβασης της ΕΕ για επενδύσεις στον τομέα των υδάτων** και να **συνδυαστούν οι δημόσιες επενδύσεις με καινοτόμο χρηματοδότηση**.

22

Το **Ταμείο Γαλάζιας Μετάβασης** θα **στηρίζει τη δημιουργία ανθεκτικών υποδομών και τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, την έρευνα και την υιοθέτηση τεχνολογιών αποδοτικής χρήσης του νερού**. Θα χρηματοδοτεί επενδύσεις σε **ποιοτικές συνθήκες και θέσεις εργασίας και αντίστοιχη κατάρτιση**, καθώς και μέτρα για την **άμβλυνση των ανισοτήτων** όσον αφορά την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες ύδρευσης και αποχέτευσης.

23

Οι επενδύσεις στον τομέα των υδάτων θα πρέπει να τυχάνουν **ειδικής μεταχείρισης βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης**.

24

Ένας **ειδικός Επίτροπος της ΕΕ** θα πρέπει να αναλάβει το **χαρτοφυλάκιο των υδάτων**.

25

Ένας από τους κύριους στρατηγικούς στόχους της **γαλάζιας διπλωματίας** θα πρέπει να είναι η επίτευξη **παγκόσμιας συμφωνίας για την ανθεκτικότητα των υδάτων** και μια προσέγγιση για την αποκατάσταση του παγκόσμιου υδρολογικού κύκλου. Στο πλαίσιο αυτό, είναι αναγκαίο να **εφαρμοστούν ταχέως διεθνείς συμφωνίες**, όπως η **ατζέντα του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη**, η **συμφωνία του Παρισιού**, το **παγκόσμιο πλαίσιο για τη βιοποικιλότητα Κουνμίνγκ-Μόντρεαλ** και η **συνθήκη των Ηνωμένων Εθνών για την ανοικτή θάλασσα**.

26

Στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων, η ΕΕ θα πρέπει να διευκολύνει τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων και των λυμάτων μέσω της **συνεργασίας σε θέματα υποδομών, τεχνολογιών και εμπειρογνωμοσύνης στο πλαίσιο των οικονομικών συμπράξεων και της αναπτυξιακής συνεργασίας**. Η Global Gateway είναι, εν προκειμένω, ένα εξαιρετικό βοήθημα. Η **ανάπτυξη ισχυρότερων εταιρικών σχέσεων** με τις γειτονικές χώρες θα πρέπει να επιταχυνθεί –ιδίως όσον αφορά τη **σχέση νερού-ενέργειας-τροφίμων-οικοσυστήματος (WEFE)**.

27

Η ΕΕ πρέπει να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο **οι εμπορικές πολιτικές της και η καταναλωτική ζήτηση διαμορφώνουν τα πρότυπα χρήσης των υδάτων πέραν των συνόρων της**.

28

Στο πλαίσιο των εξωτερικών σχέσεων και της διεθνούς συνεργασίας της ΕΕ **πρέπει να δίνεται η δέουσα προσοχή στους νέους, στις γυναίκες και στις αυτόχθονες και τις τοπικές κοινότητες** (συμπεριλαμβανομένων των μεταναστών και των ατόμων με αναπηρία), καθότι αυτές οι πληθυσμιακές ομάδες συγκαταλέγονται στις πλέον ευάλωτες στην καταπόνηση των υδάτινων πόρων. Θα πρέπει να θεσπιστεί **εμβληματικό πρόγραμμα εταιρικής σχέσης** για τη στήριξη της ενδυνάμωσής τους με ολοκληρωμένο τρόπο.

29

Κρίνεται σκόπιμο να συσταθεί ένα ευρωπαϊκό κέντρο για τα ύδατα με διεθνή διάσταση με σκοπό την υποστήριξη των κρατών μελών και άλλων χωρών, τόσο της Ευρωπαϊκής Γειτονίας όσο και πέραν αυτής, στην αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικών με το νερό. Το κέντρο αυτό θα πρέπει να **προβάλλει παραδείγματα εξαιρετικής συνεργασίας**, να **συλλέγει στοιχεία και δεδομένα σχετικά με τη μετανάστευση εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής**, και να **παρέχει συστάσεις πολιτικής για την προώθηση των στόχων πολιτικής της Γαλάζιας Συμφωνίας**.

30

Οι κίνδυνοι για το **κλίμα, την ασφάλεια και την υγεία, καθώς και οι κίνδυνοι ρύπανσης** που σχετίζονται με το νερό πρέπει να αντιμετωπιστούν με μια **ολοκληρωμένη προσέγγιση ετοιμότητας**, η οποία θα βασίζεται σε σαφείς αρμοδιότητες και σε μια προορατική εκτίμηση κινδύνου, **διασφαλίζοντας τη μόνιμη πρόσβαση στο νερό ως ζωτικό πόρο**. Θα εγκριθεί **ένας ορισμός σε επίπεδο ΕΕ για τη μετανάστευση εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής**.

31

Προκειμένου να **μειωθεί η ρύπανση των υδάτων**, πρέπει να βελτιωθεί η **παρακολούθηση των υπόγειων και των επιφανειακών υδάτων**. Απαιτείται μια **ολοκληρωμένη προσέγγιση** για τις **χημικές και τις ανθεκτικές ουσίες**, όπως οι PFAS, που θα περιλαμβάνει **απαγορεύσεις, εξάλειψη, έρευνα και εναλλακτικές λύσεις** για τις βασικές εφαρμογές των εν λόγω ουσιών.

**Ευρωπαϊκή Οικονομική
και Κοινωνική Επιτροπή**

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

www.eesc.europa.eu/eubluedéal

Printed by the EESC-CoR Printing and Distribution Unit, Belgium

EESC-2026-7-EL

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2026

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

Για οποιαδήποτε χρήση των φωτογραφιών / εικόνων, πρέπει να ζητηθεί άδεια απευθείας
από τον κάτοχο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας:

Εξώφυλλο: ©Shutterstock/U2M Brand

Εσωτερικές σελίδες: ©Shutterstock/Ekkachai Tis

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Print:
QE-01-25-045-EL-C
ISBN 978-92-830-6983-6
doi: 10.2864/1775886

Online:
QE-01-25-045-EL-N
ISBN 978-92-830-6982-9
doi: 10.2864/9334129

EL